Gemeente Almelo

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
1	0546 - 541111	Vera Eikenaar	21 december 2021

Onderwerp
Eindevaluatie pilot bodycams

Geachte leden van de raad,

BOA's hebben bij het uitoefenen van hun taken regelmatig te maken met incidenten, variërend van verbaal tot soms fysiek geweld (WODC, 2020). Met als doel de veiligheid en het gevoel van veiligheid van de BOA's te vergroten, is er van 1 juni 2021 tot 1 december 2021 een pilot uitgevoerd waarbij de uitrusting van vijf BOA's is uitgebreid met een bodycam. Deze pilot is inmiddels afgelopen en geëvalueerd. Tijdens de aanloop naar de pilot is u toegezegd dat u geïnformeerd zou worden over de evaluatie. Voor de volledige evaluatie verwijzen wij u naar het evaluatieverslag dat als bijlage is toegevoegd.

Evaluatie
Uit de evaluatie is gebleken dat de pilot succesvol is: het dragen van de bodycam heeft een de-escalerend effect en het veiligheidsgevoel van de BOA's wordt vergroot. De BOA's hebben gemerkt dat de bodycam een preventief effect heeft, omdat mensen bij het zien van een bodycam rustig blijven of rustiger worden, wat het veiligheidsgevoel van de BOA's vergroot.
De bodycam blijkt dus een goede aanvulling bij het werk van de BOA's. Tot op heden zijn er geen klachten ingediend over de beelden die met de bodycams gemaakt zijn. Er zijn ook geen inzage verzoeken ingediend door inwoners. Politie en OM hebben daarnaast ook geen opnamen gevorderd in het kader van een opsporingsonderzoek.

Bodycam onderdeel van standaard uitrusting
Het tegengaan van overlast is de afgelopen jaren een steeds belangrijkere taak geworden voor de BOA's. De BOA's kunnen steeds vaker te maken krijgen met situaties waarbij er ook sprake kan zijn van ernstige spanning of zelfs agressie. Om die reden is het van groot belang om de veiligheid en het veiligheidsgevoel van BOA's te behouden en te bevorderen.
Aangezien de pilot succesvol is gebleken, is door het college besloten om de bodycam onderdeel te laten worden van de standaard uitrusting van de BOA's van Almelo.

Vervolg
Er is inmiddels een bestelling gedaan om het hele BOA team uit te kunnen rusten met bodycams. De verwachting is dat deze bodycams in december nog geleverd worden. Daarnaast worden de BOA's die niet hebben deelgenomen aan de pilot op korte termijn geschoold in het gebruik van de bodycam.

Bijlage
Evaluatie pilot bodycams BOA's

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,

de secretaris,	de burgemeester,
F.W. van Ardenne	A.J. Gerritsen

Korte evaluatie pilot bodycams

In de afgelopen jaren is het tegengaan van overlast een steeds belangrijkere taak geworden voor de BOA's. Enerzijds heeft dit te maken met het feit dat de politie zich noodgedwongen minder is gaan bezighouden met de aanpak van lichte vormen van overlast en zich verhoudingsgewijs meer is gaan richten op zwaardere vormen van criminaliteit. Anderzijds zijn de overlastcijfers, zowel in Almelo als in de rest van Nederland, de afgelopen tien jaar ook geleidelijk aan gestegen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021). Door deze ontwikkelingen kunnen de BOA's steeds vaker te maken krijgen met situaties waarbij er ook sprake kan zijn van ernstige spanning of zelfs agressie. Om die reden is het van groot belang om de veiligheid en het veiligheidsgevoel van BOA's te behouden en te bevorderen. Met als doel de veiligheid en het gevoel van veiligheid van de BOA's te vergroten, is er van 1 juni 2021 tot 1 december 2021 een pilot uitgevoerd waarbij de uitrusting van vijf BOA's is uitgebreid met een bodycam. Voor alle vijf BOA's was dit de eerste ervaring met de bodycam. De pilot is inmiddels afgelopen en geëvalueerd. In totaal waren er drie bodycams beschikbaar, wat betekende dat een bevoegde boa, niet áltijd de beschikking had over een bodycam. Tijdens deze pilot is er één model getest, namelijk: Zepcam T2+. Om het gebruik van de bodycams te evalueren is er op de helft en aan het einde van de pilot een groepsinterview afgenomen bij de vijf BOA's.

Deel 1 – Evaluatie ervaringen BOA's

Gebruik bodycam
Voorafgaand aan de pilot is er een cursusdag georganiseerd, waarin het doel van de pilot is uitgelegd en er aandacht is geweest voor de (technische) werking van de bodycam, het maken van opnames en wie er toegang hebben tot de beelden. Daarnaast is aan de vijf BOA's uitgelegd waarvoor en in welke situaties de bodycam gebruikt kan worden. Deze informatie was volgens de BOA's voldoende toereikend om in de praktijk met de bodycam te gaan werken. De bodycams worden op dit moment enkel ingezet om de veiligheid van de BOA's te vergroten. De bodycams worden – indien beschikbaar – altijd gedragen. Het bedieningsgemak wordt als goed ervaren. Er zijn geen problemen geconstateerd met het gebruik en dragen van de bodycams.

Gevoelens BOA's
De pilot met de bodycam is door de BOA's als positief beoordeeld. Één van de belangrijkste doelstellingen van het dragen van een bodycam is het verhogen van het veiligheidsgevoel van de BOA's. De BOA's geven aan dat een bodycam een preventief effect heeft op het gedrag van mensen. Mensen gedragen zich rustiger zodra zij een bodycam zien, wat er toe leidt dat het veiligheidsgevoel van de BOA's wordt verhoogd.

Over het algemeen merken burgers de bodycam op en heeft enkel het dragen van een bodycam al effect. Dit wordt nog versterkt door het knipperende groene lampje van de stand-by stand en dit lampje valt in het donker nog meer op. Burgers hebben dan vaak het idee dat de bodycam permanent opneemt en worden hierdoor rustiger. Het preventieve effect van de bodycam wordt ook bewerkstelligd door te waarschuwen dat de bodycam wordt aangezet en ten slotte wordt een effect bereikt als er daadwerkelijk een opname wordt gestart. Samenvattend is er dus sprake van verschillende impulsen waarmee een preventief effect wordt bewerkstelligd. Er is door de BOA's geen negatieve invloed van het dragen van de bodycams op het gedrag van mensen geconstateerd. Daarnaast zijn er ook geen klachten geweest van burgers die met de bodycam te maken hebben

gehad en zijn er geen inzageverzoeken door inwoners gedaan. Politie en OM hebben daarnaast ook geen opnamen gevorderd in het kader van een opsporingsonderzoek.

Een tweede effect dat van de bodycam is uitgegaan is dat handhavers zich zekerder voelen op straat. Handhavers weten ten eerste dat mensen vaak hun gedrag aanpassen zodra ze een bodycam zien en daarnaast voelen zij zich gesterkt door de mogelijke beschikbaarheid van beeldmateriaal.

Eigen beelden worden zo nu en dan bekeken door de BOA's. Er is vanuit Zepcam gestimuleerd om op het begin van de pilot zo veel mogelijk beelden te maken en deze te bekijken.
Op deze manier konden BOA's:

- leren om te gaan met de bodycam (bijv. gebruik en positionering van de bodycam);
- wennen aan het feit dat zij tijdens een opname zelf ook werden opgenomen;
- leren van hun eigen handelen.

Daarnaast is het wel eens voorgekomen dat de beelden werden teruggekeken om te bepalen of een BOA mogelijk vervolgstappen wilde ondernemen richting een betrokkene.

In totaal zijn er van 01 juni 2021 tot en met 08 december 44 opnames gemaakt.

Uit de interviews komt ten slotte naar voren dat de bodycams geen invloed hebben op het gedrag van de BOA's zelf. Iedere BOA geeft aan dat zij na het aanzetten van de bodycam geen verschil in gedrag merken bij zichzelf of bij collega's.

Feedback BOA's
Er worden geen nadelen ondervonden van het dragen van een bodycam. Er werden wel enkele verbeterpunten genoemd door de BOA's. Allereerst bestaat er de wens - om voor veiligheidsdoeleinden - de bodycam ook te mogen gebruiken bij toezicht en handhavingssituaties (bijv. bij een café controle o.b.v. Alcoholwet). De bodycam mag op dit moment enkel in de openbare ruimte en openbare gebouwen worden gebruikt. Indien een BOA in bijvoorbeeld een bedrijf, café of woning wil filmen is er eerst toestemming van de eigenaar van het pand of de woning nodig. Een andere wens gaat over de hoeveelheid van de bodycams. De BOA's zouden graag het aantal bodycams willen uitbreiden, zodat iedereen er één tot zijn of haar beschikking heeft. Ten slotte werd de wens uitgesproken om de beelden zelf ook persoonlijk te ontvangen (bijv. via de e-mail net als bij de politie), zodat het makkelijker werd om de eigen beelden te bekijken. Op dit moment moet de BOA eerst aan de coördinator van de BOA's of de strategisch adviseur veiligheid vragen of hij of zij de beelden in kan zien.

Continueren gebruik bodycam
De BOA's komen tot een eenduidig eindoordeel; een bodycam is een zeer zinvolle aanvulling op de standaarduitrusting. De preventieve werking van de bodycam wordt als belangrijkste meerwaarde bestempeld en dit vergroot het veiligheidsgevoel. De werkomgeving en de werkzaamheden van de BOA's verschuiven steeds meer naar situaties waarin er sprake kan zijn van spanning of zelfs agressie. Het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de BOA's wordt alleen maar belangrijker. Daarnaast kunnen de beelden mogelijk in de toekomst bijdragen aan de verdere doorontwikkeling, professionalisering en versterking van de BOA's.

Advies
Gezien bovenstaande bevindingen, wordt de aanbeveling gedaan dat de bodycam onderdeel wordt van de standaard uitrusting. Daarnaast wordt geadviseerd om het aantal bodycams uit te breiden

naar elf (er zijn vanaf januari elf BOA’s in dienst).

Korte evaluatie pilot bodycams

In de afgelopen jaren is het tegengaan van overlast een steeds belangrijkere taak geworden voor de BOA's. Enerzijds heeft dit te maken met het feit dat de politie zich noodgedwongen minder is gaan bezighouden met de aanpak van lichte vormen van overlast en zich verhoudingsgewijs meer is gaan richten op zwaardere vormen van criminaliteit. Anderzijds zijn de overlastcijfers, zowel in Almelo als in de rest van Nederland, de afgelopen tien jaar ook geleidelijk aan gestegen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021). Door deze ontwikkelingen kunnen de BOA's steeds vaker te maken krijgen met situaties waarbij er ook sprake kan zijn van ernstige spanning of zelfs agressie. Om die reden is het van groot belang om de veiligheid en het veiligheidsgevoel van BOA's te behouden en te bevorderen. Met als doel de veiligheid en het gevoel van veiligheid van de BOA's te vergroten, is er van 1 juni 2021 tot 1 december 2021 een pilot uitgevoerd waarbij de uitrusting van vijf BOA's is uitgebreid met een bodycam. Voor alle vijf BOA's was dit de eerste ervaring met de bodycam. De pilot is inmiddels afgelopen en geëvalueerd. In totaal waren er drie bodycams beschikbaar, wat betekende dat een bevoegde boa, niet áltijd de beschikking had over een bodycam. Tijdens deze pilot is er één model getest, namelijk: Zepcam T2+. Om het gebruik van de bodycams te evalueren is er op de helft en aan het einde van de pilot een groepsinterview afgenomen bij de vijf BOA's.

Deel 1 – Evaluatie ervaringen BOA's

Gebruik bodycam
Voorafgaand aan de pilot is er een cursusdag georganiseerd, waarin het doel van de pilot is uitgelegd en er aandacht is geweest voor de (technische) werking van de bodycam, het maken van opnames en wie er toegang hebben tot de beelden. Daarnaast is aan de vijf BOA's uitgelegd waarvoor en in welke situaties de bodycam gebruikt kan worden. Deze informatie was volgens de BOA's voldoende toereikend om in de praktijk met de bodycam te gaan werken. De bodycams worden op dit moment enkel ingezet om de veiligheid van de BOA's te vergroten. De bodycams worden – indien beschikbaar – altijd gedragen. Het bedieningsgemak wordt als goed ervaren. Er zijn geen problemen geconstateerd met het gebruik en dragen van de bodycams.

Gevoelens BOA's
De pilot met de bodycam is door de BOA's als positief beoordeeld. Één van de belangrijkste doelstellingen van het dragen van een bodycam is het verhogen van het veiligheidsgevoel van de BOA's. De BOA's geven aan dat een bodycam een preventief effect heeft op het gedrag van mensen. Mensen gedragen zich rustiger zodra zij een bodycam zien, wat er toe leidt dat het veiligheidsgevoel van de BOA's wordt verhoogd.

Over het algemeen merken burgers de bodycam op en heeft enkel het dragen van een bodycam al effect. Dit wordt nog versterkt door het knipperende groene lampje van de stand-by stand en dit lampje valt in het donker nog meer op. Burgers hebben dan vaak het idee dat de bodycam permanent opneemt en worden hierdoor rustiger. Het preventieve effect van de bodycam wordt ook bewerkstelligd door te waarschuwen dat de bodycam wordt aangezet en ten slotte wordt een effect bereikt als er daadwerkelijk een opname wordt gestart. Samenvattend is er dus sprake van verschillende impulsen waarmee een preventief effect wordt bewerkstelligd. Er is door de BOA's geen negatieve invloed van het dragen van de bodycams op het gedrag van mensen geconstateerd. Daarnaast zijn er ook geen klachten geweest van burgers die met de bodycam te maken hebben

gehad en zijn er geen inzageverzoeken door inwoners gedaan. Politie en OM hebben daarnaast ook geen opnamen gevorderd in het kader van een opsporingsonderzoek.

Een tweede effect dat van de bodycam is uitgegaan is dat handhavers zich zekerder voelen op straat. Handhavers weten ten eerste dat mensen vaak hun gedrag aanpassen zodra ze een bodycam zien en daarnaast voelen zij zich gesterkt door de mogelijke beschikbaarheid van beeldmateriaal.

Eigen beelden worden zo nu en dan bekeken door de BOA's. Er is vanuit Zepcam gestimuleerd om op het begin van de pilot zo veel mogelijk beelden te maken en deze te bekijken.
Op deze manier konden BOA's:

- leren om te gaan met de bodycam (bijv. gebruik en positionering van de bodycam);
- wennen aan het feit dat zij tijdens een opname zelf ook werden opgenomen;
- leren van hun eigen handelen.

Daarnaast is het wel eens voorgekomen dat de beelden werden teruggekeken om te bepalen of een BOA mogelijk vervolgstappen wilde ondernemen richting een betrokkene.

In totaal zijn er van 01 juni 2021 tot en met 08 december 44 opnames gemaakt.

Uit de interviews komt ten slotte naar voren dat de bodycams geen invloed hebben op het gedrag van de BOA's zelf. Iedere BOA geeft aan dat zij na het aanzetten van de bodycam geen verschil in gedrag merken bij zichzelf of bij collega's.

Feedback BOA's
Er worden geen nadelen ondervonden van het dragen van een bodycam. Er werden wel enkele verbeterpunten genoemd door de BOA's. Allereerst bestaat er de wens - om voor veiligheidsdoeleinden - de bodycam ook te mogen gebruiken bij toezicht en handhavingssituaties (bijv. bij een café controle o.b.v. Alcoholwet). De bodycam mag op dit moment enkel in de openbare ruimte en openbare gebouwen worden gebruikt. Indien een BOA in bijvoorbeeld een bedrijf, café of woning wil filmen is er eerst toestemming van de eigenaar van het pand of de woning nodig. Een andere wens gaat over de hoeveelheid van de bodycams. De BOA's zouden graag het aantal bodycams willen uitbreiden, zodat iedereen er één tot zijn of haar beschikking heeft. Ten slotte werd de wens uitgesproken om de beelden zelf ook persoonlijk te ontvangen (bijv. via de e-mail net als bij de politie), zodat het makkelijker werd om de eigen beelden te bekijken. Op dit moment moet de BOA eerst aan de coördinator van de BOA's of de strategisch adviseur veiligheid vragen of hij of zij de beelden in kan zien.

Continueren gebruik bodycam
De BOA's komen tot een eenduidig eindoordeel; een bodycam is een zeer zinvolle aanvulling op de standaarduitrusting. De preventieve werking van de bodycam wordt als belangrijkste meerwaarde bestempeld en dit vergroot het veiligheidsgevoel. De werkomgeving en de werkzaamheden van de BOA's verschuiven steeds meer naar situaties waarin er sprake kan zijn van spanning of zelfs agressie. Het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de BOA's wordt alleen maar belangrijker. Daarnaast kunnen de beelden mogelijk in de toekomst bijdragen aan de verdere doorontwikkeling, professionalisering en versterking van de BOA's.

Advies
Gezien bovenstaande bevindingen, wordt de aanbeveling gedaan dat de bodycam onderdeel wordt van de standaard uitrusting. Daarnaast wordt geadviseerd om het aantal bodycams uit te breiden

naar elf (er zijn vanaf januari elf BOA’s in dienst).